

šuma. Takav je rad Roberta Skenderovića u kojem je opisao izazove upravljanja Brodskom imovnom općinom od 1873. do 1914. godine pri čemu se posebno bavio slučajevima krađe, dugovima i pronevjerama. Autor je detektirao da su to tri problema koja su opterećivala poslovanje Brodske imovne općine i pokušao je otkriti koliki su bili razmjeri štete. Hrvoje Volner s Fakulteta za odgojne i obrazovne znanosti Sveučilišta J. J. Strossmayera iz Osijeka predstavio je tijekom rasprave o starosti hrastovih šuma koja se na stranicama »Šumarskog lista« vodila 1891. i 1892. godine između vlastelinskog šumara Mije Radoševića i šumarskog procjenitelja Pavla Barišića, a ova rasprava - prema mišljenju autora - usputno »svjedoči o znanstvenim metodama, znanjima i iskustvima kojima su se služili šumari s kraja 19. stoljeća«. Štrajkove radnika slavonske drvnoprerađivačke industrije od 1905. do 1907. godine kao odraz revolta radnika u Osijeku, Belišću i Slavanskom Brodu obradio je Luka Pejić s Filozofskog fakulteta Sveučilišta J. J. Strossmayera u Osijeku. Rad je obogaćen prikladno odabranim slikovnim priložima. Goran Vasin i Dejan Mikavica s Filozofskog fakulteta u Novom Sadu autori su rada u kojem su opisali šume fruškogorskih manastira u financijskim izvještajima Saborskog odbora za fruškogorske manastire iz 1906. i 1907. godine, a opisali probleme vezane uz gospodarenje šumama koji su opterećivali egzistenciju manastira. Proučavajući suživot ljudi i šuma Žarko Španiček iz Konzervatorskog odjela u Požegi problematizirao je nastanak i nestanak sela u šumovitim predjelima središnje Slavonije. Pošao je od pretpostavke da u pretežno brdskim dijelovima središnje Slavonije šume sve češće zauzimaju sela koja su sve praznija ili potpuno nestaju. Obrazložio je zanimljivu ideju prema kojoj šume »nisu isključivo prirodno bogatstvo i važan društveni resurs, nego mogu biti pokazatelj općeg društvenog nazadovanja«.

Posljednji dio zbornika čine radovi o slavonskim šumama kao inspiraciji umjetnicima. Tako se Jasminka Najcer Sabljak s Umjetničke akademije u Osijeku pozabavila slavonskim šumama kao inspiracijom za djela slikara Huga Conrada von Hötendorfa i Adolfa Waldingera koje se smatra prvacima osječke crtačke škole i jednim od najboljih hrvatskih pejzažista. Znanstvena savjetnica u Centru za znanstveni rad HAZU u Vinkovcima Anica Bilić književnohistoriografskim hodom slavonskom šumom analizirala je djela pisaca od 18. do 20. stoljeća u kojima se pojavljuju slavonske šume pri čemu šumu definira i interpretira kao književni krajolik. Poznata književnica i znanstvenica Julijana Matanović prezentirala je razmišljanja o pitanjima o slavonskoj povijesti koja naviru iz čitanja romana »Veliki hrast« Vlade Andrilovića iz 1989. godine. Time je iscrpljen i tematski blok posvećen šumama iz perspektive kulturne povijesti. Pregled sadržaja ovog zbornika odaje da o povijesti šuma najčešće istražuju i pišu povjesničari, a ovdje se svojim radovima predstavio velik dio autora iz Podružnice Hrvatskog instituta za povijest. No, povijest šuma zanima i mnoge druge što također dokazuje sadržaj zbornika u kojem nisu samo zastupljene samo teme o šumama Slavonije i Srijema kroz povijest, nego i radovi koji su raspoređeni u različite gore spomenute cjeline. Uz već uobičajene teme iz ekonomske povijesti, prevladavaju teme iz povijesti okoliša slavonskih šuma što je na tragu interesa za šume koji povjesničari okoliša pokazuju od početka razvoja ove discipline.

Nikola CIK

DRAGUTIN FELETAR: IZ POVIJESTI SPLAVARSTVA NA DRAVI, IZDAVAČKA KUĆA MERIDIJANI, DONJA DUBRAVA, 2019., 168 STR.

Splavarstvo je jedno od specifičnih zanimanja ljudi koji su živjeli uz velike rijeke kao što je Drava. Upravo je na rijeci Dravi splavarstvo bilo vrlo razvijeno te često predmet istraživanja povjesničara, a pogotovo onih koji istražuju povijest okoliša rijeke Drave. Temom splavarstva već se više desetljeća bavi akademik Dragutin Feletar pa je kao pozitivna posljedica bavljenja ovom temom nastala knjiga koja nosi naslov »Iz povijesti splavarstva na Dravi«. Knjiga je objavljena u Izdavačkoj kući Meridijani u ljetu 2019. godine, a kao što stoji u podnaslovu poseban osvrt je posvećen fljojsarstvu (splavarstvu) Donje Dubrave. Akademiku Dragutinu Feletaru ova je tema vrlo bliska s obzirom na to da je u Donjoj Dubravi proveo djetinjstvo i mladost gdje je usko bio povezan s Dravom kao mnogi splavari (fljojsari)

naraštajima ranije. Mnogi akademika Dragutina Feletara doživljavaju kao povjesničara, iako je po struci prvenstveno geograf, jer to svakodnevno dokazuje svojim radovima i istraživačkim interesima. I ovom najnovijom knjigom predstavio se kao vrsni poznavatelj povijesti splavarstva, a temom se jako približio ekohistoriji, odnosno povijesti okoliša. Naime, povijest splavarstva na Dravi tema je o jednom aspektu suživota ljudi i velike rijeke kao što je Drava.

Sadržaj knjige podijeljen je na nekoliko osnovnih dijelova. U uvodnom dijelu autor je opisao Dravu kao važnu prometnicu ali i predstavio osnovne podatke o rijeci Dravi te takav pregled može biti prikladan izvor podataka svima kojima trebaju pouzdani i sažeti podaci o Dravi. Glavni i najveći dio knjige čini pregled povijesti splavarstva na Dravi pri čemu je najprije opisano splavarstvo i šajkastvo na Dravi do početka 19. stoljeća, a zatim splavarstvo i značenje te djelatnosti u 19. i 20. stoljeću. Kao i u nekim ranijim radovima Dragutina Feletara, Donja Dubrava je prikazana kao poslovno središte splavarstva ili fljojsarstva na Dravi. Treba spomenuti da je tekst ilustriran pažljivo odabranim slikovnim priložima, pogotovo starim fotografijama, dijelovima starih i suvremenih zemljovida, a tu je i nekoliko grafikona i tablica. Posebno poglavlje u knjizi posvećeno je splavima i šajkama, odnosno njihovoj gradnji i karakteristikama. U poglavlju o značajkama i organizaciji plovidbe ukratko je opisan i način života splavara. Zaključak predstavlja razmatranje o Dravi kao turističkom resursu, odnosno iskorištavanju tradicije splavarstva kao turističke atrakcije s obzirom da je to autentična priča utemeljena u povijesti koja se može povremeno oživjeti. Kao dodatak objavljena je kratka povijest Nautičkog kluba »Fljojsar« iz Donje Drubave, a na kraju je popis izvora i literature. Osim što je opisana povijest splavarstva na Dravi na području Hrvatske u knjizi se nalazi mnogo podataka o splavarstvu na području Slovenije pa će i ondje knjiga pronaći svoje čitatelje.

Nikola CIK

MEĐUNARODNI ZNANSTVENI SKUP »POVIJEST OKOLIŠA RIJEKE DRAVE«, KOPRIVNICA, 24. – 25. SVIBNJA 2019. GODINE

U Koprivnici je u svibnju 2019. godine održan međunarodni znanstveni skup posvećen povijesti okoliša rijeke Drove. Ovo je drugi takav skup održan u Koprivnici (prethodni je bio o Dravi kao poveznici među regijama 2016. godine) na kojem su o povijesti rijeke Drove govorili znanstvenici iz Hrvatske, Slovenije i Mađarske, odnosno iz krajeva kojima protječe Drava. Cilj skupa bio je predstaviti nove spoznaje do kojih su došli povjesničari, geografi i drugi stručnjaci o izgledu rijeke Drove u prošlosti i pogotovo o različitim utjecajima na okoliš, naselja i ljude koji su živjeli u dravskoj dolini. S obzirom na to da je skup bio zamišljen kao predstavljanje ekohistorijskog pristupa proučavanju prošlosti organizatorima se pridružio i novoosnovani Ekohistorijski laboratorij Centra za komparativnohistorijske i interkulturalne studije Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Skup su organizirali Povijesno društvo Koprivnica i Društvo za hrvatsku ekonomsku povijest i ekohistoriju pod pokroviteljstvom Saveza Alpe-Adria i Koprivničko-križevačke županije, te uz organizacijsku podršku Hrvatske gospodarske komore Koprivničko-križevačke županije i Izdavačke kuće Meridijani. Osim tema o povijesti okoliša rijeke Drove bile su zastupljene i teme iz gospodarske (ekonomske) i političke povijesti (primjerice rijeka kao granica). U više referata zastupljene su teme o regulaciji rijeke kao i o zaštiti okoliša Drove u smislu suvremenih oblika iskorištavanja snage vode. Drava je opisana kao prirodna prometnica koja, osim toga, predstavlja preduvjet mnogih gospodarskih djelatnosti (splavarenje, zlatarstvo, mlinarstvo, parobrodarski prijevoz i drugo), ali i potencijalnu opasnost za ljudske živote što je uglavnom opisano na primjerima s hrvatskog područja. Posebni su doprinos skupu dali znanstvenici iz Slovenije svojim temama o različitim načinima iskorištavanja okoliša rijeke Drove u prošlosti.

Tijekom prvog dana održavanja skupa podnijeto je 15 referata. Csilla Zatykó, Gyöngy Kovács i Márton Rózsás pripremili su izlaganje o utvrdama i naseljima iz srednjovjekovnog i osmanskog razdoblja u dolini Drove: Berzence, Barcs i Szigetvár. Žiga Zwitter održao je zanimljivo izlaganje o oda-

Ekonomska i ekohistorija
Economic- and Ecohistory

Časopis za gospodarsku povijest i povijest okoliša

Journal for Economic History and Environmental History

Tema broja / Topic

Ekohistorija rijeke Drave
Environmental History of the Drava River

Volumen XV. / Broj 15
Zagreb – Samobor 2019
ISSN 1845-5867
UDK 33 + 9 + 504.3

Nakladnici / Publishers:

Društvo za hrvatsku ekonomsku povijest i ekohistoriju
Society for Croatian Economic History and Environmental History
Ivana Lučića 3, HR – 10000 Zagreb
tel.: +385/1/4092-148, fax: +385/1/4092-879
sites.google.com/site/ekoekohist/

Izdavačka kuća Meridijani
p.p. 132, 10430 Samobor
tel.: 01/33-62-367, faks: 01/33-60-321
e-mail: meridijani@meridijani.com
www.meridijani.com

Sunakladnik / Co-publisher:

Ekohistorijski laboratorij Centra za komparativnohistorijske i interkulturalne studije
Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu
www.ffzg.unizg.hr; http://ckhis.ffzg.unizg.hr/

Glavni i odgovorni urednik / Editor-in-chief:

Hrvoje Petrić

Uredništvo / Editorial Staff:

Dragutin Feletar, Željko Holjevac, Mira Kolar-Dimitrijević, Dubravka Mlinarić, Nenad Močanin,
Hrvoje Petrić, Drago Rokсандić, Mirela Slukan Altić, Ivica Šute

Međunarodno uredničko vijeće / International Editorial Board:

Drago Rokсандić – president/predsjednik (*Zagreb*), Daniel Barić (*Le Havre-Pariz, Francuska*), Marija Benić Penava (*Dubrovnik*), Slaven Bertoša (*Pula*), Zrinka Blažević (*Zagreb*), Tatjana Buklijaš (*Auckland, New Zealand*), Ljiljana Dobrovšak (*Zagreb*), Goran Đurđević (*Požega*), Josip Faričić (*Zadar*), Borna Fürst Bjeliš (*Zagreb*), Boris Golec (*Ljubljana, Slovenija*), Hrvoje Gračanin (*Zagreb*), Paul Hirt (*Tempe, SAD*), Andrej Hozjan (*Maribor, Slovenija*), Egidio Ivetic (*Padova, Italija*), Silvije Jerčinović (*Križevci*), Karl Kaser (*Graz, Austrija*), Isao Koshimura (*Tokio, Japan*), Marino Manin (*Zagreb*), Christof Mauch (*München, Njemačka*), Kristina Milković (*Zagreb*), Ivan Mirnik (*Zagreb*), Mirjana Morosini Dominick (*Washington D.C., SAD*), Géza Pálffy (*Budimpešta, Mađarska*), Daniel Patafta (*Zagreb*), Hrvoje Petrić (*Zagreb*), Lajos Rácz (*Szeged, Mađarska*), Gordan Ravančić (*Zagreb*), Marko Šarić (*Zagreb*), Mladen Tomorad (*Zagreb*), Jaroslav Vencalek (*Ostrava, Češka*), Milan Vrbanus (*Slavonski Brod, Zagreb*), Frank Zelko (*Honolulu, SAD*), Zlata Živaković Kerže (*Osijek*), Ivana Žebec Šilj (*Zagreb*)

UDK oznake članaka / Article's UDC markups:

Ivica Zvonar

Prijelom / Layout:

Saša Bogadi

Za nakladnike / Journal directors:

Petra Somek, Hrvoje Petrić, Vesna Vlahović-Štetić

ISSN 1849-0190 (Online)

ISSN 1845-5867 (Tisak)

Tisak / Print by:

Bogadigrafika, Koprivnica 2019.

Adresa uredništva / Mailing addresses:

Hrvoje Petrić (editor/urednik)
Odsjek za povijest, Filozofski fakultet
Ivana Lučića 3, HR-10000 Zagreb
e-mail: hrvoje.petric@ffzg.hr
ili Vinka Vošickog 5, HR-48000 Koprivnica

Tiskano uz potporu Ministarstva znanosti i obrazovanja RH

Print supported by Ministry of science and education of Republic of Croatia

Na naslovnici / Cover:

Vodenica Blaža i Vojteka Hrvoića iz Ferdinandovca

Ekonomsku i ekohistoriju referiraju:

CAB Abstracts

HISTORICAL ABSTRACTS, ABC CLIO Library, Santa Barbara, California, USA

AMERICA: HISTORY AND LIFE, Washington, USA

JOURNAL OF ECONOMIC LITERATURE (JEL), Pittsburgh, USA

CENTRAL AND EASTERN ONLINE LIBRARY, Frankfurt am Main, Deutschland

ECONLIT – AMERICAN ECONOMIC ASSOCIATION, Nashville, USA